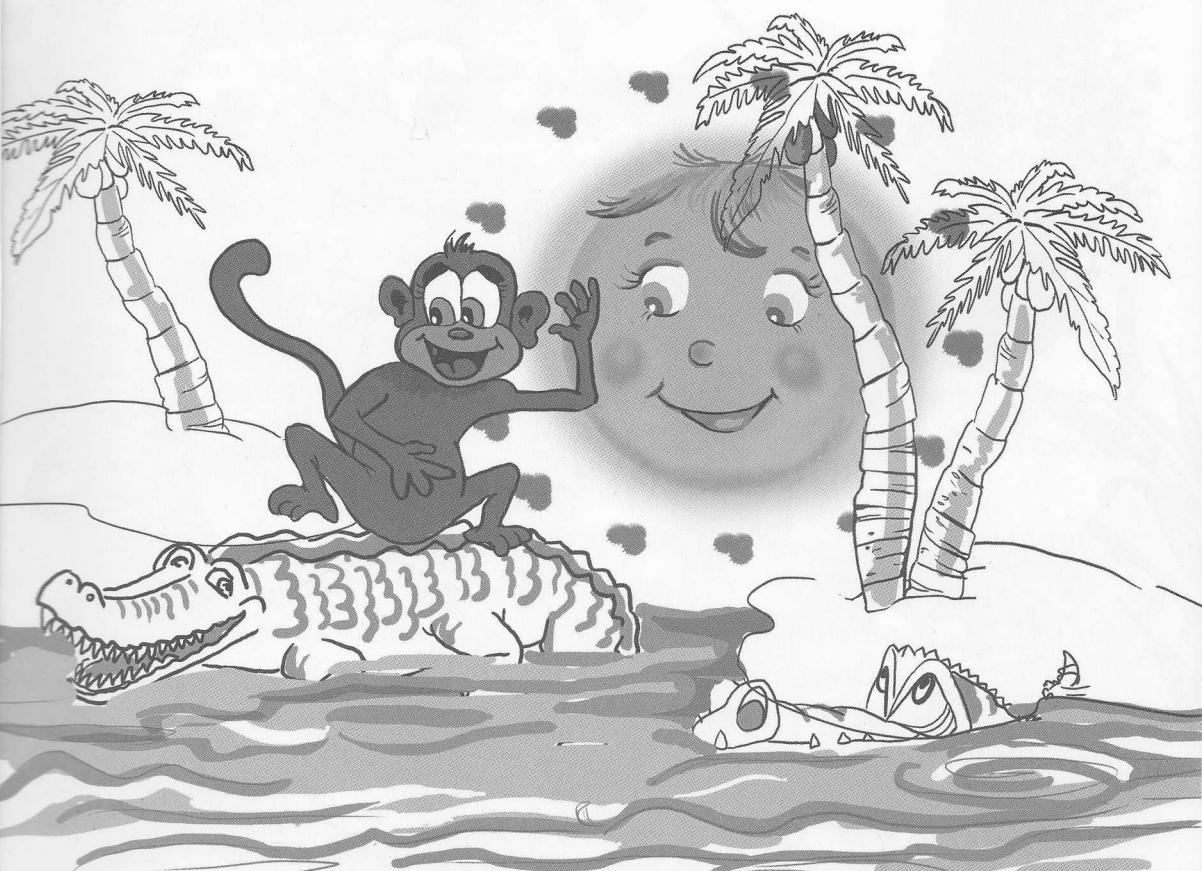

A fost odată
ca niciodată...

POVEȘTI POPULARE,
LEGENDE, SNOAVE, POVESTIRI
DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TRADUSE, REDATE SAU CREATE
DE
VITALIE FILIP

A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ...

EU ȘTIU CEVA...

SOARELE, GERUL ȘI VÂNTUL

LUNA LUMINEAZĂ PENTRU TOȚI

CUM A FOST SALVATĂ LUNA

IEPURAȘUL ÎNTELEPT

URSULEȚUL LENEȘ ȘI MIEREA

MOTANUL ȘI VRABIA

GĂINUȘA PORUMBACĂ

DAUT ȘI COCOȘUL

PENTRU CINE A CÂNTAT PĂSĂRICA

ȘORICELUL CEL PROSTUȚ ȘI DISOIAȘUL CEL NEGRU

NU, NU L-AM VĂZUT!...

BUNA VRĂJITOARE

VULPEA ȘI POTÂRNICHEA

VULPEA ȘI ȚAPUL

CEL MAI PUTERNIC

CUM ȘI-A GĂSIT ȘORICELUL PRIETENI

PLEOSC-GREUL PĂMÂNTULUI

TREI ADEVĂRURI

JAGUARUL ȘI TAPIRUL

GĂINA ȘI GÂNDACUL DE BUCĂTĂRIE

CUM I-A PĂCĂLIT MAIMUȚA DE CROCODILI

CUM S-A ÎNȘELAT ULIUȚ

CAPRA ȘI ELEFANTUL

CUM I-A DUS DE NAS GREIERUL DE RÂMĂ ȘI DE ȘARPE

CUM A VRUT ȘACALUL SĂ FIE PĂUN

CUM A AJUNS CONDORUL ÎMPĂRAT

NU-ȘTIU-CINE

NU, NICIDECUM...

IEPURELE ȘI BROASCA TESTOASĂ

AȘA CUVÂNTĂ MAIMUȚELE

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
22
24
25
26
28
30
31
32
34
35
36
37
38
39

ZÂNELE
FETIȚA CUMDĂTATĂ
ULDANAMI

AFRIT ȘI CODII

RODUL CEL MAI DE PREȚ

DOVEȚELE TATĂLUI

IEDUL

PLUTEA UN MĂR DIN SUSUL APEI...

PĂSĂRARUL LACOM

CINE A FOST ALES VISTIER

BOGĂTAȘUL PEDEPSIT

VIZITA LUI MOȘ MATEI

CRENVURȘTI DIN CER

CEI TREI FRĂȚI ȘI COTOROANȚA

LĂPTUCA

VÂNĂTORUL ȘI FIICA HANULUI

PRINS... CU NAPII ÎN SAC

HOTUL DESCURCĂRET

CHELFĂNEALĂ... PE DEGEABA

SĂRACUL ȘI JUDECĂTORUL

FRUCTELE DIN GRĂDINA VRĂJITĂ

ISTEȚILĂ CEL CURAJOS

MELEAĞUL CEL MAI SCUMP

CEA MAI MARE BOGĂȚIE

DE CE SOARELE E MAI LUMINOS DECÂT LUNA

FLUXUL ȘI REFLUXUL

DÂNSUL LEULUI

AVENTURILE LUI MEAC

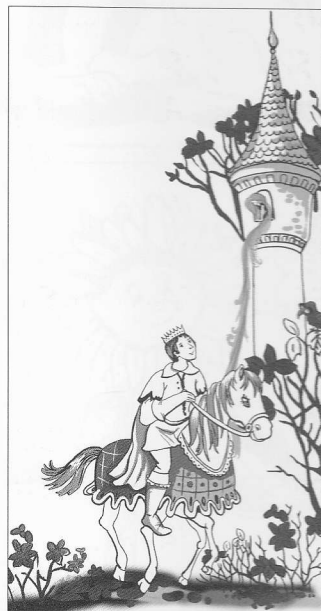
MĂGĂRUȘUL ȘI LUNA

SALCIA

GHIOCUL ȘI PRIMĂVARA

PEDRO ȘI CRISTINA sau

CE I-A DOVESTIT FLORICICA-SOARELUI LUI CIRIP-CI

40

41

42

43

44

45

46

47

50

52

54

55

56

58

60

62

65

66

67

68

70

72

75

77

80

81

83

84

86

90

91

94

A fost odată ca niciodată... A fost odată un băiețel. Trăia el cu părinții lui într-o casă de gospodari dintr-un sat ca toate satele. Din cei cinci copii, el era mezinul. Viața lor nu era ușoară, căci munceau din zori până-n noapte pentru a avea de-ale gurii. Băiețelul acela era harnic și, cu toate că era mic, dădea și el o mână de ajutor prin gospodărie. Curios din fire, se tot învățea printre pușori și bobocei, se ducea pe la vițeluș și îi sâcâia pe toți cu întrebări, căci era la vârsta când începi să descoperi lumea – voia să știe totul: ce e în curte, ce e în livadă, ce e în drum, ce e dincolo de pădurea de la orizont, ba și mai departe. Însă toți, vezi, erau ocupați. Ia necaz!... Trebuia să aștepte seara, când puteau vorbi în voie despre câte-n lună și-n stele. Iar duminica, pentru că era zi de odihnă, mama le citea copiilor dintr-o carte poezii și basme: ba despre o punguță cu doi bani, ba despre un peștișor de aur, ba despre Prâslea cel Voinic...

Așa se scurgeau zilele, săptămânile, lunile... Din când în când capul familiei pleca cu căruța la târg: să vândă un gânsac și să cumpere niște haine sau să vândă grâu și să cumpere ținte... Se întorcea de fiecare dată cu daruri: niște acadele sau mai știu ce acolo, că nu prea erau răsfățați copiii pe vremea ceea – nu aveau biciclete, telefoane, computere, puzzle, creioane colorate... Nici cărți nu prea aveau... Grea era viața pe vremuri, dar oamenii erau blânzi și buni la inimă.

Într-o zi omul se porni la târg și, luându-și rămas-bun de la ai săi, îi întrebă: „Ce să vă aducă tata de data asta, dragii mei?”

Unul zise că ar vrea niște dulciuri, altul dori un zmeu de hârtie, altul se mulțumi cu un „ceva bun, tătucă”, iar mezinul ceru... o poveste. Se uită tatăl la el și zâmbi: „Am să încerc, dragu' tatei...”

Când se întoarse de la târg, împărți darurile. Mezinul rămase mirat: ceruse o poveste, nu hârtie colorată. Îi venea să plângă, nu alta!

Dar înainte de culcare, tata îi zise: „Uite și povestea ta...” Era o poveste despre corăbierul Pedro și prietena lui, Cristina.

Băiețelul acela se făcu mare. A tradus și a scris povești, poezii, povestiri. Apoi le-a adunat într-o carte cu titlul *A fost odată ca niciodată...*

Eu știu ceva ce tu nu știi
Și nu-ți ascund defel:
Cu pălărie roșie
Într-un picior stă el –
Deși la chip este frumos,
E un burete veninos.

Refren:

*Ah, leroi-leroi, tarara!...
Învață azi și pururea,
Că dacă nu înveți,
Rămâi un nătăfleş.*

Eu știu ceva ce tu nu știi
Și nu-ți ascund defel:
Pe două labe, zurbagiu,
Spre baltă calcă el.
E-n strai ales și-i fudulan,
Chiar dacă-i numai un găscan.

Refren

Eu știu ceva ce tu nu știi
Și nu-ți ascund defel:
Stă lângă prag, făr' nici un strai,
Pe trei picioare el,
Că-i scăunel și e menit
Să șadă omul ostenit.

Refren

Eu știu ceva ce tu nu știi
Și nu-ți ascund defel:
Pe-o frunză-aleargă-n sus și-n jos
Cu cinci picioare el.
Chiar de-i lipsește un picior,
Furnicul și așa-i dă zor.

Refren

O dată mergeau pe o potecă trei drumeți: Soarele, Gerul și Vântul. Și au întâlnit în cale un omulean care le-a dat binețe, ducându-se apoi mai departe în drumul său.

Au început cei trei drumeți să se certe înde ei: cui anume i-a dat binețe omul? Iar pentru că nicidecum nu s-au putut înțelege, s-au întors și au ținut tot o fugă până l-au ajuns din urmă.

– Te rog, Omule, lămurește-ne, cui dintre noi i-ai dat binețe.

Iar acela întreabă:

– Dar voi cine sunteți?

Primul îi răspunde:

– Eu sunt Soarele.

Zice și al doilea:

– Iar eu sunt Gerul.

Apoi al treilea:

– Eu, zice, sunt Vântul.

– Păi, anume ție, Vântule, și ți-am dat binețe.

Auzind vorbele acestea, Soarele s-a făcut foc și pară:

– D-apoi eu în luna lui Cuptor te voi dogorî cu totul!...

– Nu te teme, Omule: eu voi sufla și te voi răcori, te voi apăra de Soare, îl liniștește Vântul.

– Iar eu la iarnă te voi îngheța!... îl amenință pe om Gerul.

– Dar eu, Gerule, zice Vântul, când voi vedea că te-ntețești, mă voi molcomi și Omul nicidecum nu va îngheța.

a se molcomi (pop.) – a se domoli, a se potoli, a se liniști

Cică, într-o seară locuitorii unui sat din Islanda au observat că Luna era numai bine pe creasta muntelui din partea de miază-zi a așezării lor. Încât, dacă s-ar fi urcat careva până în vârful muntelui, n-ar fi fost mare lucru s-o ia și s-o aducă în sat. Le-ar fi priit sătenilor s-o aibă la ei acasă în zilele lungi de iarnă. Chiar dacă s-ar fi terminat untura de pește din opaițe, totuna n-ar fi orbecăit nimeni prin beznă: Luna plină și luminoasă ar fi ajuns pentru tot satul. De aceea au hotărât cu mic și mare ca toți bărbații care erau sănătoși și mai în putere să se urce de îndată pe creasta muntelui și să aducă în sat Luna. Zis și făcut!

Dar când au urcat bărbații pe munte, Luna nu mai era acolo. Se ridicase năzdrăvana în văzduh și se clintise ceva mai spre Sud, încât nimeni dintre cei urcați pe creastă nu avură mâini atât de lungi ca s-o ajungă. Dar nici să se întoarcă acasă fără Lună nu le convenea voinicilor: le-ar fi pălit obrazii de rușine. Mai bine să urce pe o culme mai înaltă și să înșface Luna de acolo. Și, zicându-și astfel, o porniră cu toții la vale de partea cealaltă a muntelui.

Părea că, de bună seamă, nu se vor întoarce cu mâinile goale, deoarece cu cât coborau ei, cu atât mai jos se lăsa și Luna. De bucurie și nerăbdare bărbații grăbiră pașii. Dar când fură la poalele muntelui, Luna nu mai era nicăieri. Crezură cu toții că Luna se teme de dânșii. Și se repeziră să se urce în vârful muntelui, apoi în vârful altuia, strigând în gura mare:

Lună, nu te depărta!

Lună, vino-n torba mea!

Eu pâinică îți voi da

Și cu grijă te-oi păstra!

Dar Luna nu dorea să coboare în torba nimănui. Și nici de pâinica voinicilor nu s-a lăsat ademenită. Înainta mai departe pe crugul ei, în țăriile cerului, continuând să lumineze pentru toți oamenii de pe Pământ.

Bărbații aceluia sat s-au întors în cele din urmă acasă, osteniți și, desigur, fără de Lună în torbă.

Trăia într-un sat un om nătâng, ca mulți alții din satul acela. Și s-a dus bietul de el într-o seară târzie să aducă apă de la fântână. Dar când a dat să sloboadă găleata, a făcut ochi mari de groază: în fântână, tocmai la fund, era Luna.

– Văleu, oameni buni! răcni omuleanul. Se îneacă Luna! Ajutor!!!

Au venit în fugă care mai de care și hai să scoată apa caldare după caldare, poate vor prinde Luna, până nu s-a înecat cu totul.

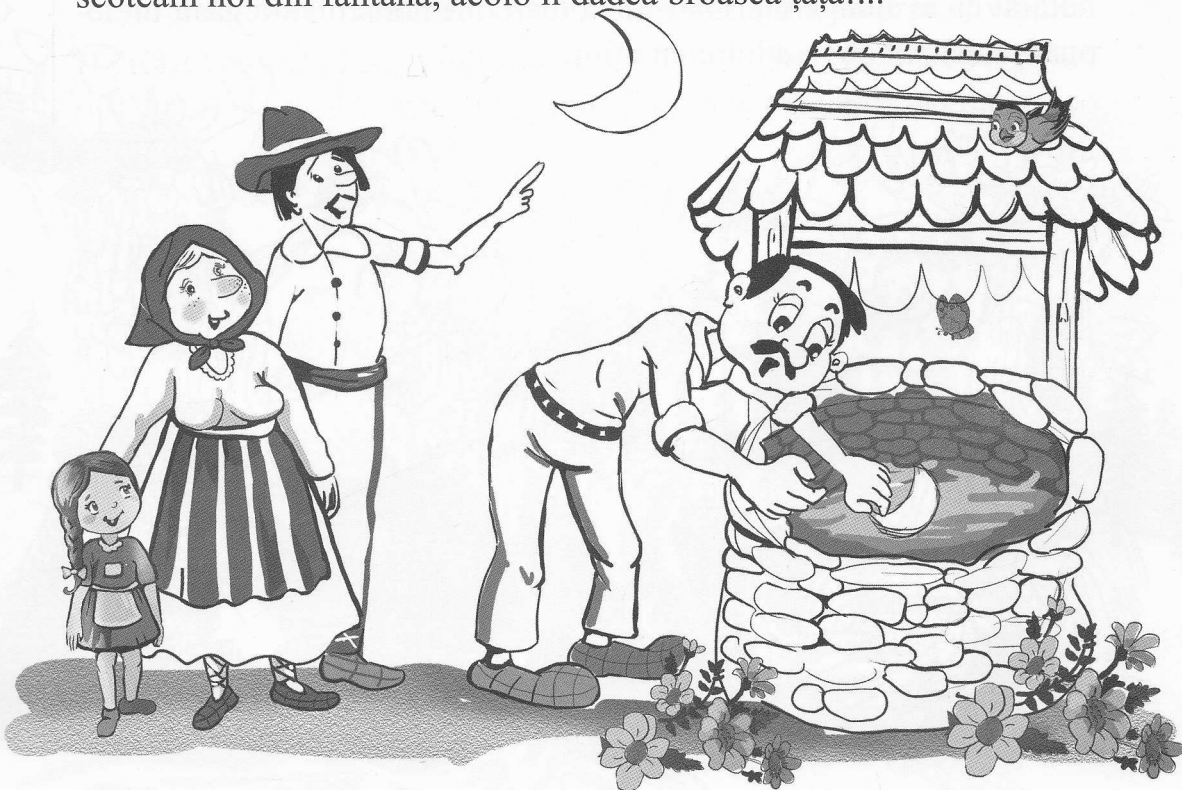
Dar Luna nicidecum nu se lăsa prinsă.

Deodată funia s-a aninat de ceva.

– De Lună s-a aninat, că de altceva n-are de ce să se anine, a strigat prostănacul. Hai cu toții să tragem în sus și s-o scoatem!

Și sătenii s-au apucat să tragă de funie. De tare ce s-au opintit, funia s-a rupt, de-au căzut cu toții pe spate, cu fața în sus. Și au holbat ochii de mirare: Luna era pe cer!

– Iată că am scos-o! Noi i-am făcut numai oleacă vânt, da' ea uite tocmai unde s-a cățarat! N-are decât să ne zică mulțumesc. Că de n-o scoteam noi din fântână, acolo îi dădea broasca țâță!...

O dată s-au întrunit toate animalele și se sfătuiau cum să facă și cum să dregă ca să mai aibă încă un Soare. Ca și noaptea să fie lumină precum ziua. Și toate jivinele sosiseră la divan, lipsea doar un iepuraș. Fusesse înștiințat, însă trăia cam depărțitor, așa că până la locul întrunirii avu de mers cale lungă.

Și iată că, în cele din urmă, străbătând păduri și coclauri nenumărate, ba trecând și peste o apă mare, a ajuns și iepurașul acela, obosit ca vai de el, la fața locului. Văzând mulțimea de lighioane atât de îngândurate, urecheatul le-a întrebat:

– De ce v-ați adunat, fraților?

– D-apoi știi, am hotărât că am mai avea nevoie de un Soare, i-au răspuns. Și ne sfătuim cum să dregem ca să facem cumva rost de el.

– Vai, ce zăpușeală, oftă iepurașul și începu să-și scuture picurii de sudoare de pe blană. Mai rar așa căldură! Și numai cu un Soare! Dar ce ne vom face, când vom mai avea unul?

La vorbele acestea, animalele au cumpănit cât au cumpănit și au hotărât ca le ajunge un Soare și că mare li-i norocul: s-a găsit un iepuraș înțelept, de le-a luminat mințile.

A fost odată un ursuleț. Și tare îi mai plăcea mierea! Și mai mult însă îi plăcea să doarmă. Celelalte lighioane, cât era ziua de mare, își agonisneau de ale gurii ori își orânduiau vizuinile. Dar Ursulețul doar căsca și dormea mai departe.

Într-o zi, pe la vremea mesei, lighioanele aflară la marginea pădurii un găvănoșel cu miere. Pesemne, îl lăsase acolo vreun prisăcar uituc, luându-se pe urma unui roi, în loc să-și țină calea spre sătucul său din apropiere. Și și-au zis animalele înde ele:

– Suratelor, hai să împărțim mierea frățește!

Așa că au bătut și la ușa vizuinii Ursulețului. Ursulețul, însă, dormea dus. L-au strigat, l-au rugat, dar el doar a mormăit ceva nedeslușit și s-a întors pe cealaltă parte. Lighioanele au așteptat cât au așteptat, dar foamea le dădea ghes, așa că ele s-au apucat să lingă mierea din gavanos.

Când s-a trezit Ursulețul și s-a mai dezmeticit, găvănoșelul era de acum deșert – nu rămăsese în el nici o picătură de miere.

Și tare i-a mai părut rău Ursulețului. S-a întors amărât în vizuină și iarăși s-a culcat să-și împlinească somnul. Așa că cine știe: poate doarme și acum și visează un fagure de miere cât căpățâna lui...

Într-o dimineață Vrabia s-a coborât pe o grămăjoară de orz și a început să ciugulească. Motanul atâta și aștepta: s-a furișat neobservat pe lângă gard și – haț! – a prins-o de-o aripă. Apucând-o mai de nădejde, a dus-o pe prispă, pregătindu-se să-și ia dejunul.

Vrabia – ce-i dă în gând? – hai să-l dojenească:

– Vai, onorabile, unde s-a văzut ca un așa boier de viță să ia dejunul fără ca mai întâi să se spele?!

De bună seamă, la asemenea vorbe Motanul s-a cam fâstâcit, s-a rușinat, a lăsat Vrabia din gură și a purces cu tot dinadinsul să se spele pe lăbuțe. Iar Vrabia – zbârrr! – și atâta a mai văzut-o.

S-a supărat foc Motanul și din ziua aceea, ca să nu fie tras pe sfoară, nu se spală niciodată înainte de dejun, ci numai după ce a ospătat.

